

MEEDOEN!

IN MEIERIJSTAD HOORT IEDEREEN ERBIJ

*Naar een inclusieve
samenleving*

VOORWOORD

In de wereld van gemeenten is er de laatste jaren veel aandacht voor het Sociaal Domein. Een domein waarin het gaat over welzijn, gezondheid, zorg, werk en inkomen. Het gaat over mensen. Maar ook over hoe we dingen anders kunnen doen, beter vooral, én het gaat over geld.

In deze visie bezien we het Sociaal Domein door de ogen van de inwoners van Meierijstad. Het is een wensbeeld: daar willen we naar toe. Beschreven vanuit de leefwereld van onze inwoners. En we beschrijven in grote lijnen wat de gemeente kan doen om dat wensbeeld dichterbij te brengen.

Maar eerst nog even over die term: het Sociaal Domein. Een veelgebruikte term bij de overheid, maar veel inwoners van Meierijstad zegt het niet zoveel. Daarom houden we het in deze visie vooral op **de samenleving**, de inclusieve samenleving zelfs. Want in Meierijstad hoort iedereen erbij.

M.H.B. (Menno) Roozendaal,
portefeuillehouder Werk, Jeugd en Cultuur en
coördinerend portefeuillehouder Sociaal Domein

E.M.J.M. (Eus) Witlox,
portefeuillehouder Zorg, Volkhuysvesting en Volksgezondheid

DE VISIE IN 'T KORT

Onze droom is een samenleving die open staat voor iedereen en waar niemand buiten de boot valt: de inclusieve samenleving. Inwoners van Meierijstad doen zo lang mogelijk zelfstandig mee in de samenleving en bepalen zelf hoe ze hun leven inrichten. Daar horen rechten en plichten bij die we in onze dagelijkse omgang met elkaar normaal vinden.

De vraag van onze inwoners is leidend op het moment dat meedoen en erbij horen niet (meer) lukt. Wij bieden dan passende ondersteuning die bij voorkeur lokaal is georganiseerd.

We ondersteunen mantelzorgers en hebben een duurzame relatie met de vrijwilligers en professionele organisaties die de uitvoerende kracht zijn in onze wijken en dorpen. We ondersteunen lokale initiatieven die aansluiten bij de behoeften van inwoners.

DE DROOM

Meierijstad is een levendige en veilige gemeenschap. De meeste inwoners zijn goed in staat voor zichzelf en hun naaste omgeving te zorgen. In Meierijstad is naar elkaar omkijken heel gewoon en weten we wanneer iemand hulp of ondersteuning nodig heeft. Veel mensen hebben een baan, zijn mantelzorger of zijn actief vrijwilliger. Inwoners van Meierijstad zijn graag bereid iets te doen voor een ander. En mensen die ondersteuning nodig hebben, vinden die gemakkelijk en dichtbij zodat iedereen mee kan doen in Meierijstad.

In Meierijstad is de saamhorigheid groot, al zijn er verschillen tussen wijken en dorpen. De sterke en sociale structuur in de dorpen wordt mede bepaald door formele en informele sociale structuren, zoals dorps- en wijkraden, buurt- of sportverenigingen. Er zijn veel activiteiten die de gezondheid van de inwoners bevorderen en eenzaamheid voorkomen. Wanneer mensen echt hulp nodig hebben, weten ze die snel te vinden, waardoor problemen niet onnodig groot worden. Soms kunnen vrijwilligers die hulp bieden of kunnen hun buurtgenoten snel naar de juiste professionele hulp verwijzen. Ook huisartsen spelen een belangrijke rol in de samenleving. Zij staan dichtbij mensen en hebben een breed netwerk in de gemeente Meierijstad waarin ze goed samenwerken met de maatschappelijke organisaties en de gemeente.

In Meierijstad gebeurt het regelmatig dat inwoners, verenigingen en/of bedrijven initiatieven ontwikkelen. Initiatieven op het gebied van welzijn, zorg en werk horen daar ook bij.

Als initiatieven draagvlak hebben bij onze inwoners benaderen we die initiatieven positief vanuit de stimuleringsgedachte van overheidsparticipatie. Dat kan betekenen dat de gemeente of een gecontracteerde /gesubsidieerde organisatie een stapje terug doet. Of een andere rol oppakt, bijvoorbeeld door financiële steun of het inbrengen van kennis. Op die manier krijgen initiatieven van inwoners de ruimte om zich te ontplooien en te ontwikkelen.

LEESWIJZER

Hiervoor heeft u de droom van Meierijstad gelezen over het Sociaal Domein. In de acht volgende hoofdstukken wordt die verder toegelicht. In hoofdstuk 1 leggen we de verbinding uit tussen de ambities en de visie van Meierijstad op het Sociaal Domein. We geven aan langs welke drie lijnen de visie is opgebouwd en hoe deze visie tot stand is gekomen. Hoofdstuk 2 geeft het waarom van een visie en geeft uitleg over de begrippen transitie, transformatie, inclusieve samenleving en de leefwereld. In hoofdstuk 3 staan de twaalf doelen van Meierijstad op het Sociaal Domein. Hoofdstuk 4 toont op welke manieren de gemeente aan de slag gaat met de vragen van inwoners en vormt de brug van de leefwereld naar systeemwereld. In hoofdstukken 5, 6 en 7 staat onze visie op samenwerking, preventie en innovatie en inkoop centraal; dit zijn onderdelen van de systeemwereld. Tot slot wijden we in deze visie nog een paragraaf (hoofdstuk 8) aan de bedrijfsvoering.

HET VERHAAL VAN PIET

'Ik mag dan Piet heten, een zeurpiet ben ik niet. Maar verhuizen zou wel het ergste zijn dat me kon overkomen. Ik ben lang bang geweest dat ik door mijn ziekte, een psychiatrische aandoening, onder begeleiding moest gaan wonen. Dat was een akelig vooruitzicht. Ik wil hier echt niet weg. Hier heb ik alles en hier ken ik alles. Door de hulp die ik nu thuis krijg,

hoeft dat gelukkig niet. Ik blijf gewoon in Schijndel in mijn eigen huis. Dicht bij mijn vrienden en vooral ook dicht bij mijn kinderen. Ik krijg nu hulp thuis. Een budgetcoach bijvoorbeeld. Samen houden we mijn financiën op orde. Dat is belangrijk voor me. Anders ga ik me zorgen maken. Mijn coach zorgt er ook voor dat ik steeds meer zelf kan regelen. Daar ben ik wel trots op.

Binnenkort begin ik in een nieuwe baan. Een "echte" baan is door mijn ziekte niet meer mogelijk. Daarom ging ik eerst naar de dagbesteding van de GGZ. Dat was niet echt iets voor mij. Ik ben meer een buitenmens. Mijn begeleider heeft samen met mij de mogelijkheden bekeken. Hij weet dat ik dol ben op dieren. Nu kan ik binnenkort voor halve dagen op de kinderboerderij aan de slag. Daar verheug ik me erg op.'

INHOUD

Voorwoord	2
<hr/>	
1 Inleiding	6
1.1. Ambities en visie Meierijstad	6
1.2. Het proces	6
<hr/>	
2 Strategische visie op het Sociaal Domein	7
2.1. Waarom een strategische visie op het Sociaal Domein?	7
2.2. Transitie	8
2.3. Transformatie	9
2.4. Naar een inclusieve samenleving	9
2.5. De leefwereld centraal	10
<hr/>	
3. De doelen van de visie	11
<hr/>	
4. Toegang tot ondersteuning en zorg	12
4.1. Vraag van de inwoner staat centraal	12
4.2. Wijkteam	12
4.3. Algemene ondersteuning	12
4.4. Specifiekere ondersteuning	12
4.5. Sociaal overleg	12
4.6. Sociaal Domein en veiligheid	14
<hr/>	
5. Samenwerking	15
5.1. Samenwerking op het gebied van preventie, voorliggende / algemeen algemeen toegankelijke ondersteuning	15
5.2. Samenwerking ten aanzien van ondersteuning vanuit het sociaal overleg	16
5.3. Samenwerking met partners in het kader van een maatwerkvoorziening	16
5.3. Samenwerking met partners in het kader van een maatwerkvoorziening	17
<hr/>	
6. Preventie en innovatie	18
6.1. Preventie	18
6.2. Innovatie	19
<hr/>	
7. Regionale samenwerking en inkoop	20
<hr/>	
8. Bedrijfsvoering	21
<hr/>	
9. Uitvoeringsnota	22
<hr/>	

1. INLEIDING

1.1. AMBITIES EN VISIE MEIERIJSTAD

In de aanloop naar de fusie tot Meierijstad is er een visiedocument voor Meierijstad opgesteld. Hierin is ook een hoofdstuk 'Sociaal Maatschappelijk' opgenomen. Vervolgens is bij het aantreden van het nieuwe college het document 'Mijlpalen van Meierijstad' opgesteld. Samen vormen zij het vertrekpunt voor deze strategische visie Sociaal Domein. Eén van de uitgangspunten is om een compacte maar richtinggevende visie op te stellen. De visie is bedoeld als (inspiratie)kader voor de wijze waarop Meierijstad de samenleving wil benaderen en organiseren. Ook is het een (inspiratie)kader voor de uitvoeringsnota en verordeningen die later volgen.

De visie Sociaal Domein is ontwikkeld langs drie lijnen:

- De transformatie Sociaal Domein gericht op eenvoud, integraliteit, preventie en innovatie;
- De inwoner met zijn vraag staat centraal: de leefwereld van de inwoner (inhoud) is leidend en de systeemwereld van de gemeente (vorm) is volgend en ondersteunend;
- Naar een inclusieve samenleving waarin iedereen mee mag en kan doen.

Beide werelden zijn met elkaar verbonden. We kunnen de manier waarop we het Sociaal Domein benaderen vanuit de leefwereld niet los zien van een aantal belangrijke onderwerpen uit de systeemwereld. In de latere hoofdstukken schetsen we daarom kort onze visie op drie relevante onderdelen van de systeemwereld: toegang, samenwerking en inkoop.

Het Sociaal Domein raakt veel andere domeinen zoals veiligheid, gezondheid, wonen, sport, cultuur en duurzaamheid. We zijn de verbindingen met deze domeinen al verder aan het verkennen.

1.2. HET PROCES

Hebben we deze visie allemaal zelf bedacht op het gemeentehuis in Meierijstad? Nee, zeker niet.

Sinds de start van Meierijstad voeren we gesprekken met inwoners, met klanten en leggen we werkbezoeken af aan bedrijven en maatschappelijke organisaties. We organiseren of bezoeken regelmatig bijeenkomsten over relevante thema's in het Sociaal Domein. We bezochten gemeenten in en buiten de regio om te vragen naar hun visie op het Sociaal Domein en hoe zij het hebben georganiseerd. Door talloze gesprekken en discussies met vrijwilligers, mantelzorgers, professionals, jongeren, ouderen en politici in Meierijstad hebben we veel informatie opgehaald. Bovendien hebben maatschappelijke partners, de Adviesraad Sociaal Domein en de gemeenteraad hun inbreng geleverd tijdens de hiervoor georganiseerde inspiratiebijeenkomsten.

2. STRATEGISCHE VISIE OP HET SOCIAAL DOMEIN

2.1. WAAROM EEN STRATEGISCHE VISIE OP HET SOCIAAL DOMEIN?

Er is een aantal redenen waarom de gemeente Meierijstad een strategische visie nodig heeft. Ten eerste wil de gemeente de inwoner integraal bedienen en benaderen. Zo geven we invulling aan het idee van de transformatie; gericht op preventie, integraliteit en eenvoud. Het is dan belangrijk dat er op de verschillende deelterreinen in het Sociaal Domein samenhang ontstaat. Op die wijze sluiten beleid en uitvoering op gebieden als welzijn, gezondheid, zorg, jeugd en werk en inkomen als vanzelf op elkaar aan.

Ten tweede zorgt dit er voor dat de organisatie efficiënt en effectief kan werken. Wanneer er nieuw beleid binnen het Sociaal Domein nodig is, vormt de strategische visie het inspiratiekader voor dat beleid.

De visie geeft de koers aan en het maakt het handelen van de gemeente transparant en voorspelbaar. Zowel de burger als de verschillende samenwerkingspartners kennen de uitgangspunten van de gemeente en kunnen daar naar handelen.

De missie van Meierijstad luid als volgt:

We investeren in de kracht van de samenleving en hebben oog voor de menselijke maat.

We sluiten met onze missie voor het Sociaal Domein hierbij aan:

In Meierijstad mag en kan iedereen meedoen. Inwoners die ondersteuning nodig hebben, vinden die gemakkelijk en dichtbij.

HET VERHAAL VAN MARIEKE

'Ik ben al een behoorlijk tijdje werkloos en zit nu in een re-integratietraject. Zonder werk word je een eenzaam mens, heb ik gemerkt. Het is ook erg slecht voor je zelfbeeld. Je krijgt een beetje een doelloos bestaan. Ik vond het steeds moeilijker om in actie te komen, om nog iets anders te doen dan op de bank met Netflix. Onderdeel van het traject is een hardlooptraining. Eerst zag ik daar het nut niet van in. Maar nu ik al een tijdje in een groepje met een trainer hardloop, krijg ik niet alleen een betere conditie maar ook meer zelfvertrouwen. Ik kan nog wel iets! Na de training praten we nog altijd even na en zo leerde ik nieuwe mensen kennen. Met twee daarvan ben ik bevriend geraakt. We gaan regelmatig samen gezellige dingen doen. Wie had dat gedacht, allemaal dankzij een hardlooptraining!'

2.2. TRANSITIE

De afgelopen jaren hebben gemeenten meer taken gekregen binnen het Sociaal Domein. Oude en nieuwe gemeentelijke taken op het terrein van jeugdzorg, welzijn en ondersteuning en werk en inkomen zijn samengebracht in drie wetten: Jeugdwet, Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en Participatiewet. Deze overdracht van taken en bevoegdheden van centrale overheden naar gemeenten staat bekend als de transitie.

"WE HEBBEN EEN GOED EN PRETTIG GESPREK GEHAD, HIER KAN IK MEE VERDER"

De drie wetten staan in het teken van meedoen, mee kunnen doen en mee mogen doen (welkom zijn, er bij horen, niet uitgesloten worden). Oftewel, een samenleving die open staat voor iedereen. Het gaat daarbij onder andere om:

- Jezelf kunnen redden en het versterken van talenten, waarbij je als inwoner zelf aan het stuur zit van je oplossing;
- Maatwerk en niet een standaard voorzieningenaanbod. De unieke vraag van de inwoner is leidend;
- Ruimte voor professionals, die samen met de inwoner flexibel kunnen inspelen op behoeften;
- Talenten inzetten in je eigen omgeving; een zinvolle bijdrage leveren aan de (lokale) samenleving.

HET VERHAAL VAN HEEL VEGHEL BAKT

Ons Welzijn heeft in samenwerking met de bibliotheek een nieuw project opgezet met als doel mensen met elkaar te verbinden. Een innovatieve activiteit om eenzaamheid tegen te gaan. In een oproep in de pers werden mensen uitgenodigd te koken voor een of meer mensen en hen op die manier een prettige avond te bezorgen. Een lokale supermarkt was onmiddellijk bereid om de ingrediënten voor de maaltijden te sponsoren. Op 50 verschillende adressen hebben 83 ouderen met elkaar gegeten en zaten in totaal 181 mensen (jong en oud) aan tafel. Naast de ouderen waren dit ook vrijwilligers die met hun gezinnen aansloten.

Na de zeer enthousiaste verhalen van zowel de koks als de gasten zijn spontaan verschillende afspraken gemaakt om dit maandelijks met en voor elkaar te doen.

2.3. TRANSFORMATIE

De transitie is inmiddels een feit. De taken in het kader van de Jeugdwet, Wmo en Participatiewet zijn overgenomen van de landelijke en provinciale overheid en ingepast in de gemeentelijke organisaties. De continuïteit is daarmee geborgd, maar de maatschappelijke winst die de achtergrond vormde van de decentralisaties is nog niet gerealiseerd. De beweging die dat wel mogelijk maakt, noemen we de transformatiefase. Transformatie gaat over de opgave om het daadwerkelijk anders te doen. Bij transformatie komen inhoudelijke verbetering en vernieuwing aan bod. Het gaat dan om de omslag van complexe, verkokerde ondersteuning veraf naar eenvoudige, integrale en preventieve ondersteuning dichtbij. Door het onderbrengen van deze taken bij de gemeente is het mogelijk de vraag van de inwoner in zijn geheel op te pakken en dichtbij totaaloplossingen te bieden. Niet gehinderd door de grenzen van de individuele wetten.

***"IK WIST NIET DAT ER AL
ZOVEEL GEORGANISEERD
WORDT IN MIJN BUURT"***

2.4. NAAR EEN INCLUSIEVE SAMENLEVING

Meierijstad wil een inclusieve samenleving zijn. Een samenleving die open staat voor iedereen en waarin iedereen kan meedoen. In clubs en verenigingen, op school, op het werk of in de buurt. Het maakt niet uit wat je leeftijd, culturele achtergrond, inkomen, gender, talenten of beperkingen zijn. Samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties geven we vorm aan die inclusieve samenleving.

Dat iedereen mee kan doen, betekent dat we mensen kansen willen bieden in de samenleving in plaats van binnen aparte voorzieningen. Wijken, werkgevers en organisaties moeten hier op toegerust zijn. Hierdoor gaan kinderen met een beperking zoveel mogelijk naar de reguliere basisschool in de buurt. We helpen scholen om goed onderwijs te kunnen bieden aan alle kinderen. In Meierijstad kun je gewoon in (de buurt van) je vertrouwde wijk blijven wonen als je ouder wordt of (psychische, lichamelijke of verstandelijke) beperkingen hebt. En voor inwoners die op de arbeidsmarkt langs de kant staan spant de gemeente zich in ze aan het werk te helpen.

Maar een inclusieve samenleving geeft ook ruimte aan mensen voor wie prikkelarm, speciaal onderwijs, beschut werk, professionele dagbesteding of woonruimte in een rustige woonomgeving de beste oplossing is.

De beweging naar inclusie is breed en vraagt iets van de totale samenleving. Denk aan de toegankelijkheid van de openbare ruimte en gebouwen. Maar ook het opnemen van verschillende doelgroepen in onze samenleving.

2.5. DE LEEFWERELD CENTRAAL

In het collegewerkprogramma “Mijlpalen van Meierijstad” verwoordt het college op het gebied van het Sociaal Domein de volgende ambitie:

“De inwoners van Meierijstad geven zelf vorm aan hun leven en aan hun omgeving. Wij stimuleren en ondersteunen dit. Samen met de inwoners versterken we de leefbaarheid in wijken en dorpen. We voorkomen sociale uitsluiting en eenzaamheid. Aan inwoners die dat nodig hebben, wordt passende ondersteuning aangeboden. We zorgen voor maatwerk en voor kwaliteit. De ondersteuning is effectief en efficiënt.”

De leefwereld is de wereld vanuit de ogen van onze inwoners. De systeemwereld is de wereld van regels, beleid, protocollen en prestatie-indicatoren. In de ambitie van Meierijstad staat de leefwereld centraal en de systeemwereld sluit daarop aan. De leefwereld is steeds het uitgangspunt geweest bij het opstellen van deze visie. Het is belangrijk om hier steeds bewust van te zijn. De vader wil geen beschikking, maar hulp voor zijn onhandelbare kind. De oudere zit niet te wachten op een indicatie, maar wil graag geholpen worden in het huishouden. En de buurman wil gewoon een baan en inkomen om zo mee te kunnen doen in de samenleving en geen re-integratietraject of verplichte tegenprestatie. Door met inwoners in gesprek te gaan, zichtbaar te zijn in de wijk en op huisbezoek te gaan, komen we letterlijk en figuurlijk dichtbij de leefwereld van onze inwoners. We realiseren ons hierbij dat de leefwereld van vandaag niet de leefwereld van morgen is.

HET VERHAAL VAN ACHMED

‘Ik kom in Schijndel wonen! Dat is heel mooi nieuws voor mij. Na een jaar in verschillende AZC’s heb ik nu een verblijfsvergunning en een huisje in Schijndel. In Syrië was ik kok. Ik wil hier heel graag aan het werk. Het liefst als kok natuurlijk.

Maar eerst moet ik goed Nederlands leren. Van de gemeente heb ik gehoord dat ik een inburgeringscursus en taallessen kan gaan volgen bij PiM *Actief!* Dan leer ik de Nederlandse taal en cultuur goed kennen. Maar ik mag van de gemeente ook al op zoek naar een baan. Daarvoor heb ik een afspraak bij PiM *werkt!* Die zorgen voor een tijdelijke baan en als ik beter Nederlands spreek, zoeken ze mee naar een betaalde baan. De mevrouw bij de gemeente vertelde dat hier een tekort aan koks is. Dus ik heb heel goede hoop!’

3. DE DOELEN VAN DE VISIE

Om die visie meer concreet te maken en focus te geven, richten we ons op onderstaande twaalf doelen. Deze zijn ontleend aan de VNG agenda Inclusieve Samenleving en de tien beloftes van de decentralisatie. De twaalf doelen sluiten aan bij de eerder beschreven drie lijnen waarlangs wij de visie schrijven. Tevens staan ze in verbinding met het manifest Koplopers, dat Meierijstad met de minister en 24 andere gemeenten heeft ondertekend. In het manifest staan afspraken om samen met de minister en de andere gemeenten de komende twee jaar het VN verdrag Handicap in Meierijstad verder in te voeren. Tenslotte sluiten ze sterk aan bij hetgeen we hebben opgehaald bij de verschillende inspiratiesessies. In de nog op te stellen uitvoeringsagenda worden de doelen concreter uitgewerkt. In de uitvoeringsagenda worden ook de fasering en planning van de doelen opgenomen.

1. Meer kinderen en jongeren van 0-27 benutten hun kansen en talenten, zo nodig met hulp.
2. Meer (jong)volwassenen doen naar vermogen mee in de samenleving, waar mogelijk via betaald werk.
3. Nieuwkomers in Meierijstad integreren sneller in de samenleving met een duurzaam resultaat.
4. Inwoners met (dreigende) problematische schulden krijgen eerder, beter en sneller steun.
5. Meer inwoners leven gezonder zodat ze beter functioneren en minder zorg nodig hebben.
6. Inwoners zijn zelfredzamer door meer gelijkwaardige, integrale en laagdrempeliger ondersteuning en zorg in eigen omgeving.
7. Meierijstad en de regio werken doelmatiger met meer gebruik van standaarden en data.
8. Inwoners voelen zich meer eigenaar van lokale voorzieningen en hebben hier meer over te zeggen.
9. We verminderen de administratieve last bij professionals in de zorg. Hierdoor is er meer tijd voor hulpvragen.
10. We stellen de leefwereld van de inwoners centraal en laten daar de systeemwereld zoveel mogelijk op aansluiten.
11. Hulp voor onze inwoners is dichtbij en snel beschikbaar.
12. We leggen verbinding tussen het Sociaal Domein en het domein Veiligheid.

HET VERHAAL VAN RICK

'Ik ga graag met mijn vrienden naar Honk 1224. Dat is nog niet zo lang hoor. Eerst hingen we liever op straat rond. Eerlijk gezegd traptten we daar het liefst een beetje rotzooi. Maar als je ruim 18 bent, moet daar toch ook een keer een einde aan komen. Dus toen die jongerenwerker Theo vroeg om eens naar Honk 1224 te komen, heb ik dat gedaan. Kijken kan nooit kwaad, toch?

En ik vond het best gezellig. Ik help er nu zelfs een handje mee achter de bar en met het organiseren van activiteiten. Ik ben dus, zeg maar gerust, een vaste klant geworden. Ik kan hier ook af en toe mijn verhaal doen. Thuis is niet alles altijd gemakkelijk. Er is veel ruzie. Vooral tussen mij en mijn ouders. Ze snappen het gewoon niet. Theo wel. Die luistert en geeft me soms ook op mijn falie hoor. Maar er is in ieder geval minder ruzie thuis. Wel zo gezellig.'

4. TOEGANG TOT ONDERSTEUNING EN ZORG

4.1. VRAAG VAN DE INWONER STAAT CENTRAAL

Wanneer een inwoner van onze gemeente een ondersteuningsvraag heeft, kan deze in de directe omgeving gesteld worden. In Meierijstad zijn professionals werkzaam die in gesprek gaan met onze inwoners. Het is belangrijk dat professionals en inwoners weten welke mogelijkheden er in Meierijstad zijn voor zorg en ondersteuning en waar ze hiervoor terecht kunnen. Onderzocht wordt hoe deze belangrijke informatie beschikbaar kan komen.

4.2. WIJKTEAM¹

Ons streven is dat in de verschillende kernen (Schijndel, Sint Oedenrode en Veghel) professionals onder één dak intensief samenwerken. Daar kunnen inwoners terecht voor al hun vragen binnen het Sociaal Domein. Dit is het wijkteam. Tijdens de gesprekken staat de vraag van de inwoner centraal. De inwoner kan er voor kiezen om deze gesprekken met een mantelzorger, familielid of ondersteuner te voeren. De professional sluit aan bij deze vraag en probeert tijdens het eerste contact een zo compleet mogelijk beeld te krijgen van de inwoner, zijn mogelijkheden, het netwerk en de ondersteuningsvragen. Voor de vervolgstappen zijn er verschillende mogelijkheden.

4.3. ALGEMENE ONDERSTEUNING

De vraag van de inwoner kan opgelost worden door het versterken van de eigen mogelijkheden van de inwoner, de inzet van het netwerk van de inwoner of door de inzet van algemene voorzieningen. In Meierijstad is een breed scala aan algemene voorzieningen. Van belang is dat deze algemene voorzieningen voor iedereen bekend en up to date zijn. Het aanbod algemene voorzieningen en algemeen toegankelijke hulp zal worden geïnventariseerd en waar nodig worden aangepast.

4.4. SPECIFIEKERE ONDERSTEUNING

Op het moment dat bovenstaand aanbod niet toereikend is, kan de conclusie van het gesprek zijn dat er een maatwerkvoorziening nodig is. Dit is een toegekende ondersteuning vanuit de gemeente, zoals een rolstoel, een uitkering of ambulante jeugdhulp. Deze maatwerkvoorzieningen worden toegekend door de gemeentelijke Toegang. Doordat het aanbod in algemene voorzieningen en de algemeen toegankelijke hulp toeneemt, zal het aantal maatwerkvoorzieningen afnemen. Dus meer hulp direct beschikbaar voor onze inwoners en minder beschikkingen vanuit de gemeentelijke Toegang. Dit betekent dat er minder administratieve lasten zijn voor onze inwoners en professionals

4.5. SOCIAAL OVERLEG²

Wanneer een inwoner een vraag heeft op verschillende leefgebieden, is het van belang dat er een overleg georganiseerd wordt met betrokken professionals en de klant. Samen stellen zij een plan op en bepalen wie als regisseur in de lead gaat. Dit overleg noemen we 'sociaal overleg'. De samenstelling van dit team hangt af van de vraag van de klant.

¹ *Wijkteam bestaat uit professionals in de wijk, die bij voorkeur zo dicht mogelijk bij elkaar zijn georganiseerd. (Voor de landelijk gebruikte term 'wijkteam' zullen we in Meierijstad nog een passende naam vinden; de genoemde hoofdkernen lopen langs een groter gebied dan de wijk).*

² *Het sociaal overleg is het overleg van professionals vanuit de filosofie één gezin, één plan, één regisseur.*

De verschillende sociale overleggen die actief zijn in Meierijstad staan onder gemeentelijke regie. Met andere woorden er is coördinatie vanuit de gemeente. De medewerkers van het sociaal overleg gaan in gesprek met de inwoner om samen de vragen in kaart te brengen, de inwoner te ondersteunen bij het zoeken van een passende oplossing en het voeren van regie.

"IK KAN MET DE SCOOTMOBIEL NU ZELF WEER OP PAD EN BEN NIET MEER AFHANKELIJK VAN IEMAND ANDERS"

Als voor beantwoording van de vraag andere expertise nodig is, stemt de medewerker af met andere leden van het team. Indien nodig en na overleg met de inwoner sluit de medewerker met de benodigde expertise aan bij vervolggesprekken. Uitgangspunt hierbij is dat we niet meer praten over de inwoner maar dat die actief meedoet en aan tafel zit. Inzet van

HET VERHAAL VAN MEVROUW DE VRIES

'Je weet niet wat je overkomt als je een hersenbloeding krijgt. Zo sta je nog midden in het leven, zo lig je plat. Ik heb heel hard aan mijn revalidatie gewerkt. Want ik ben een vechter. Gelukkig kon ik uiteindelijk weer thuis wonen. Maar ik heb twee honden; Karel en Moos. Die zijn mijn alles. Ik kom hier niet vandaan, weet je. Ik ken heel weinig mensen en heb geen kinderen. Dan worden die honden toch een beetje je kinderen. Door mijn hersenbloeding kon ik niet meer de lange wandelingen maken die ze gewend waren. Eerlijk gezegd kwamen ze de achtertuin niet meer uit. Dat ging me ontzettend aan mijn hart. Maar er was niemand aan wie ik kon vragen die arme beestjes uit te laten. Toch wilde ik ze voor geen goud kwijt. Gelukkig heeft de WMO mij geholpen. Ik moest dan wel een budgetbeheerder inschakelen, maar dat was geen probleem. Voor die beesten doe ik alles. Daarna heb ik via de bijzondere bijstand een begeleidster voor de honden gekregen. We zijn samen gaan oefenen met uitlaten. En het gaat steeds beter. Binnenkort kan ik het weer zelf. Is dat niet mooi?'

benodigde hulp wordt geregeld door de medewerker van het sociaal overleg. Het sociaal overleg is op de hoogte van de algemene voorzieningen zodat deze onderdeel zijn van het plan van aanpak rondom de hulpvraag van de inwoner. Op basis van ervaringen is het sociaal overleg een belangrijke signaalgever richting de samenwerkingspartners. Het sociaal overleg weet wat er in de kern speelt en weet waar behoefte aan is. Op het moment dat deze ervaringen gedeeld worden en partners samen optrekken ontstaat er voor onze inwoners een aanbod aan zorg dat past bij de vraag die zij hebben.

Ten aanzien van de vragen rondom Jeugd willen we een eenduidige werkwijze en benaming hebben zoals hierboven omschreven. Dit is nu nog niet het geval. Het uitgangspunt van eenduidigheid wordt verder uitgewerkt in de uitvoeringsagenda.

4.6. SOCIAAL DOMEIN EN VEILIGHEID

Ondersteuningsvragen van kwetsbare inwoners zijn de afgelopen jaren steeds complexer geworden. Bij een deel van deze groep, bijvoorbeeld bij mensen met psychische kwetsbaarheid, ex-gedetineerden, daklozen, verslaafden, overlastgevende jeugd, mensen met dementie en minderheden, kan bovendien een veiligheidsrisico bestaan. Voor zichzelf, maar ook voor hun omgeving.

Door intensieve samenwerking tussen deskundige interne en externe zorg- en veiligheidspartners zetten we stevig in op preventie en op het voorkomen van escalatie van problemen rond deze groepen. We zorgen er samen voor dat signalen vroegtijdig herkend worden door inwoners, vrijwilligers en professionals, dat men weet waar deze signalen neergelegd kunnen worden en dat deze vervolgens leiden tot een soepele, sluitende keten van begeleiding en ondersteuning door de juiste partij.

Om de verbinding en samenwerking tussen Sociaal Domein en veiligheid te kunnen realiseren, participeert Meierijstad lokaal en regionaal in samenwerkingsverbanden, pilots en projecten.

5. SAMENWERKING

Inwoners van Meierijstad kunnen van diverse partijen hulp en ondersteuning ontvangen. Die worden door Meierijstad op verschillende manieren ingekocht of gesubsidieerd. De partners die hulp bieden aan onze inwoners zijn op de hoogte van de lokale situatie of hebben een binding met Meierijstad. Voor onze inwoners vinden wij het van belang dat er continuïteit is en om die reden maken wij langdurige afspraken met onze partners.

De partners die actief zijn binnen het Sociaal Domein bieden op verschillende vlakken ondersteuning. Het gaat nu te ver om alle partners te benoemen, maar denk hierbij aan burgerinitiatieven, maatschappelijke en welzijnsorganisaties, zorgaanbieders. Maar ook aan partners en initiatieven op het gebied van veiligheid, zoals het Veilig Thuis en de politie. Hierbij gaan we uit van de volgende onderverdeling:

- Preventieve / voorliggende / algemeen toegankelijke ondersteuning (bijv. Burgerinitiatieven);
- Ondersteuning vanuit het sociaal overleg;
- Ondersteuning in het kader van een maatwerkvoorziening vanuit de Jeugdwet, Wmo of Participatiewet.

5.1. SAMENWERKING OP HET GEBIED VAN PREVENTIE, VOORLIJGENDE / ALGEMEEN TOEGANKELIJKE ONDERSTEUNING

Op dit terrein zijn veel partners actief zoals kleine lokale stichtingen, burgerinitiatieven, verenigingen of een gemeenschappelijke regeling. Meierijstad faciliteert hen financieel of ze functioneren op eigen kracht. Daarnaast zijn er grotere, professionele organisaties actief op het gebied van preventie. Die geven op basis van een gemeentelijke opdracht invulling aan de ondersteuning. Wij vinden het van belang dat de partners samenwerken. Zodat wij als gemeente het 'wat' bepalen en de partners vervolgens aangeven op welke manier zij hier gezamenlijk invulling aan geven. Aandachtspunt is dat de partners daar ook de kleine lokale partijen bij betrekken, om zo een monopoliepositie van de grote maatschappelijke partners te voorkomen. De gemeente zorgt samen met haar partners dat de dienstverlening en de basishulp dichtbij inwoners worden aangeboden.

Om laagdrempelige (welzijns)activiteiten en hulp dicht bij onze inwoners te organiseren, contracteren of subsidiëren we maatschappelijke instellingen. We geven hen één duidelijke en gezamenlijke opdracht waarin we beschrijven welke resultaten en effecten we van hen verwachten. We geven hen de ruimte te bekijken hoe zij die resultaten kunnen bereiken. Dat bestaat onder meer uit hulp en het voorkomen van escalatie bij (v) echtscheidingen of problematische schulden en het voorkomen van schooluitval bij jongeren. Maar ook uit het creëren van draagvlak in buurten en wijken bij complexen met relatief veel mensen met een beperking c.q. extra begeleidingsbehoefte.

Bij een groot deel van deze partners is de inzet van vrijwilligers van cruciaal belang. Die maken het mogelijk dat activiteiten daadwerkelijk uitgevoerd worden, hebben vaak een netwerk dat zij kunnen benutten en zij kunnen goed aansluiten bij de leefwereld van inwoners. Meierijstad is trots op deze vrijwilligers en wij koesteren hun inzet. Van belang is dan ook dat zij voor ondersteuning terug kunnen vallen op de eerder genoemde professionele organisaties.

5.2 SAMENWERKING TEN AANZIEN VAN ONDERSTEUNING VANUIT HET SOCIAAL OVERLEG

Als gemeente bieden we toegang tot gespecialiseerde hulp. Dat doen we in samenspel met de maatschappelijke organisaties. We houden de administratieve lasten voor de burger en onszelf laag. We investeren in toenemende mate in preventieve activiteiten. Hierdoor kunnen we tijdig inspelen op vragen van onze bewoners, kunnen we mogelijk grotere problemen voorkomen en nemen de kosten voor (specialistische) zorg af. Natuurlijk blijft (specialistische) zorg wanneer het nodig is als vangnet beschikbaar, maar kan het minder of pas op een later moment worden ingezet.

Zoals eerder aangegeven is het uitgangspunt dat de sociale overleggen onder gemeentelijke regie gaan functioneren. Het continueren van de expertise van de partners in deze sociale overleggen is hierbij van groot belang. De invulling hiervan, wordt verder uitgewerkt in het uitvoeringsplan. De invulling kent in ieder geval de volgende uitgangspunten:

- Regie bij de gemeente;
- Combinatie van gemeentelijke medewerkers en medewerkers partners;
- Samenstelling kan per team verschillen want is afhankelijk van de vragen die er spelen;
- Bij vragen op meerdere leefgebieden voeren we samen met de klant de regie over het plan van aanpak;
- Specifieke expertise die niet direct geborgd is in het team moet op afroep beschikbaar zijn.

5.3 SAMENWERKING MET PARTNERS IN HET KADER VAN EEN MAATWERKVOORZIENING

De samenwerking met partners voor maatwerkvoorzieningen zoals zorgaanbieders en leveranciers van hulpmiddelen is op basis van inkoop, aanbestedingen en gemeenschappelijke regelingen.

Voor de samenwerking met deze partners gelden de volgende uitgangspunten:

- Zij werken samen aan een betere zorg voor onze inwoners;
- Zij bieden ondersteuning zo dichtbij mogelijk;
- De ondersteuning is snel beschikbaar;
- Zij werken samen met de wijkteams aan preventie en algemene voorzieningen.

Per domein zijn hier verschillende afspraken over gemaakt. Meierijstad werkt hierin samen met verschillende gemeenten in de regio.

5.4 SAMENWERKING ADVIESRADEN

De gemeente Meierijstad kent twee formele overlegpartners. Bij grote dossiers worden beide organisaties gevraagd advies uit te brengen.

Voor het ruimtelijk-economisch domein is dat het Platform Ondernemend Meierijstad (POM) en voor het sociaal domein is dat de Adviesraad Sociaal Domein (ASD). Voor deze strategische beleidsvisie is ook het POM geconsulteerd.

Het POM is de belangenbehartiger van het (georganiseerd) bedrijfsleven. Veel ondernemers zien het belang van het bijdragen aan de samenleving waarin zij gevestigd zijn. Dit kan zijn door maatschappelijk verantwoord te ondernemen, het sponsoren van lokale initiatieven en organisaties en het bieden van werk aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Beide overlegpartners hebben positief geadviseerd op de visie Sociaal Domein en hebben aangegeven graag bij de uitvoeringsnota te worden betrokken.

Bij onderdelen van de uitvoeringsnota zullen meer belangenorganisaties worden betrokken. Enkele voorbeelden zijn de Seniorenraad en de Stichting Toegankelijkheid. De uitvoeringsnota zal worden opgenomen in de bestuurlijke planning.

6. PREVENTIE EN INNOVATIE

Voorkomen is beter dan genezen. Door te investeren in preventie dringen we de problematiek in het Sociaal Domein terug. De transformatieopgave gaat voor een belangrijk deel over preventie en innovatie.

"WAT FIJN DAT MIJN ZORGVRAGEN DOOR ÉÉN KLANTMANAGER WORDEN OPGEPAKT"

6.1 PREVENTIE

Met vroegsignalering en preventie voorkomen we dat er problemen ontstaan of dat kleine problemen uitgroeien tot complexe, omvangrijke ondersteuningsvragen. In Meierijstad gaan we stevig inzetten op preventieve programma's. Het gaat hier bijvoorbeeld om het stimuleren van een gezonde leefstijl; gezond eten en voldoende bewegen. Bewustwording dat overgewicht, roken, drugs en overmatig alcoholgebruik ongezond zijn en dat leidt tot gezond gedrag.

Daarnaast stimuleren we dat mensen meedoen aan onze samenleving. Actief burgerschap draagt bij aan een sociale omgeving, gezonde verenigingen en organisaties en een leefbare wijk. Vrijwilligerswerk en mantelzorg zijn hiervan belangrijke voorbeelden. Vrijwilligers verdienen onze waardering en daar waar nodig moeten zij kunnen rekenen op professionele begeleiding. Die waardering geldt evenzeer voor mantelzorgers en we moeten zorgen dat ze niet overbelast worden. Het is belangrijk dat we voldoende respijtzorg bieden in Meierijstad.

Een andere vorm van preventie is het voorkomen van schulden en armoede. Schulden en armoede leiden tot een enorme ontwrichting van de leefwereld van inwoners. We blijven ons op dit vlak maximaal inzetten en investeren in vroegsignalering en toegankelijke en veilige ondersteuning.

Tot slot zet Meierijstad preventie in om te stimuleren dat mensen meedoen en niet aan de kant blijven staan. Bijvoorbeeld door de verbinding met cultuur. Niet iedereen heeft in zijn jeugd kennis leren maken met een rijk cultureel leven. Door hier een stimuleringsprogramma voor te ontwikkelen, bieden we veel inwoners perspectief op een goede dagbesteding en een verrijking van het sociaal leven.

6.2 INNOVATIE

Bij innovatie denken we vooral aan sociale innovatie en technische innovatie.

Sociale innovatie zien we terug in de vele initiatieven van inwoners, organisaties en ondernemers. Mooie voorbeelden zijn Rooi Werkt, Bij Jet, Damiaan Centrum en Villa Puur. Deze initiatieven verdienen onze steun zodat ze een goede start kunnen maken. We zien dat met name kleine spelers vaak de meeste innovaties bieden. Het is niet altijd makkelijk om een sociale innovatie van de grond te tillen. Samen met de ondersteuning van onze professionele partners en met de inzet van onze mogelijkheden, willen wij een goede voedingsbodem creëren voor sociale innovaties in Meierijstad.

De komende jaren zal er meer en meer sprake zijn van technische innovaties. Domotica heeft al veel te bieden in de thuissituatie. Ook digitale informatie-uitwisseling heeft veel mogelijkheden. Denk hierbij aan het gebruik van sociale media maar ook aan allerlei kleine lokale initiatieven op dit vlak. Nieuwe ondersteuningsmogelijkheden voor inwoners van Meierijstad ontstaan door het gebruik van robotica.

Wij zullen de komende jaren in beeld brengen welke ontwikkelingen er zijn en wat wij hiermee samen met onze partners kunnen doen om zo inwoners met een specifieke ondersteuningsvraag van dienst te kunnen zijn.

<https://youtu.be/ojffNhp3a8A>

7. REGIONALE SAMENWERKING EN INKOOPT

Specialistische hulp en ondersteuning kopen we in bij zorgaanbieders en leveranciers. Dat zijn bijvoorbeeld hulp bij huishouden, hulpmiddelen, maatschappelijke opvang, beschermd wonen, specialistische ondersteuning, ambulante hulp, dagopvang en specialistische jeugdzorg.

In 2015 is veel zorg ingekocht vanuit regionale samenwerking. Onbekendheid, schaalvoordelen en solidariteit waren motieven voor deze grootschalige inkoop. De inkoopcontracten lopen op 31-12-2019 af. Omdat we meer zorg dichtbij willen organiseren, wil Meierijstad minder zorg en ondersteuning regionaal inkopen. Voor een aantal onderwerpen blijft regionale inkoop belangrijk zoals bij maatschappelijke opvang, verslavingszorg en beschermd wonen. Daarnaast is het goed om regionaal intensief te blijven samenwerken om bijvoorbeeld prijsafspraken te maken.

"DOOR MIJN INZET ALS VRIJWILLIGER VOEL IK DAT IK ER TOE DOE"

Keuzes over inkoop beginnen altijd bij de inwoner. Wat zou de (kwetsbare) inwoner graag willen? Hoe kunnen we ondersteuning beter, dichterbij en innovatiever maken? Hoe kunnen we ondersteuning zoveel mogelijk laten aansluiten bij de leefwereld van de inwoner?

Een belangrijk onderdeel bij inkoop is ook de keuze voor een inkoopmodel. Het succes zit vaak in de prikkels die worden ingebouwd. Soms werken prikkels positief, soms worden prikkels pervers.

Inkoop gaat niet alleen om de kwaliteit en kwantiteit van zorg en ondersteuning maar natuurlijk ook over geld. Gemeenten kopen voor miljoenen aan zorg in. Hoe krijgen we betere zorg voor minder geld? Daarvoor is het belangrijk om goed te kunnen sturen. Om goed te kunnen sturen moet je keuzes maken in de wijze waarop je opdrachtgeverschap wilt invullen, de bekostiging regelt en de toegang tot zorg en ondersteuning organiseert.

We kopen ook trajecten in. Trajecten om mensen aan het werk te helpen of arbeidsfit te krijgen. Hier spelen vaak andere zaken. Zaken die we hebben geregeld in een gemeenschappelijke regeling zoals bij de SW-bedrijven.

8. BEDRIJFSVOERING

Het onderwerp bedrijfsvoering kan gezien de omvang en het belang van het Sociaal Domein niet ontbreken.

Er zijn grote financiële risico's in de bedrijfsvoering van het Sociaal Domein. Het is daarom belangrijk om voldoende reserves te hebben om tegenvallers op te vangen. Daarnaast zijn reserves nodig om investeringen te kunnen doen in het Sociaal Domein. Middelen die in enig jaar worden toegevoegd aan de reserves Sociaal Domein blijven voor 50% beschikbaar voor het opvangen van tegenvallers en sluiten we voor 50% terug naar investeringen in het Sociaal Domein. Dit laatste met als doel preventie en innovatie te versterken. Op die manier geven we invulling aan de eerder genoemde transformatie.

"ALS VRIJWILLIGER KAN IK IETS BETEKENEN VOOR MIJN WIJKGENOTEN"

Metten is weten. Om op een goede manier beleid te kunnen ontwikkelen en budgetten beheersbaar te houden, is de doorontwikkeling van het dashboard Sociaal Domein van groot belang. We gaan systemen koppelen om een steeds beter beeld te krijgen van het profiel van een wijk. We zien zo ook verschillen. Om een zo compleet mogelijk beeld te krijgen, leggen we ook de verbinding naar gegevens van onze partners. We laten op die manier de hulp zo goed mogelijk aansluiten bij de vraag en de leefwereld van onze inwoners.

Tot slot is communicatie een belangrijke sleutel voor succes. Hoe betrek je en bereik je inwoners? Hoe maak je moeilijke zaken eenvoudig? Hoe zorg je dat inwoners die moeite hebben met lezen en schrijven ook bereikt worden? Om hier op een goede manier invulling aan te geven, ontwikkelt Meierijstad op basis van deze visie een communicatieaanpak.

9. UITVOERINGSNOTA

Met de Visie Sociaal Domein zijn de kaders voor de verdere uitvoering van het Sociaal Domein voor Meierijstad bekend. Op basis hiervan stellen we de uitvoeringsnota Sociaal Domein op. Deze uitvoeringsnota gaat in op wat de visie betekent voor de uitvoering van het beleid voor verschillende onderwerpen binnen het Sociaal Domein. Wellicht vragen bepaalde onderwerpen een specifieke uitwerking, een aparte notitie of een beleidsplan.

